

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.180, bir.405
tel.: +373 (0) 22 21-28-17

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Стефан чел Маре, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-28-17

DECIZIE din 29 iulie 2019 cauza nr. 116/19

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Svetlana DOLTU – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Victorina LUCA – membră
Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru

au examinat, în ședință publică, susținerile scrise și verbale ale
petiționarei: XXXX
reclamatei: Agenția Servicii Publice (ASP) și
au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Discriminare în câmpul muncii.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde, parțial, cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012. Consiliul declară inadmisibile alegațiile petiționarei referitoare la refuzul neîntemeiat de angajare ca fiind nefondate prin raportare la domeniul de aplicare al Legii cu privire la asigurarea egalității. Consiliul notează că pentru a institui prezumția discriminării manifestată prin refuzul neîntemeiat de angajare în funcția de specialist superior din cadrul SSC Soroca, argumentele și probe trebuie să arate că: (a) persoanei i s-au solicitat documente suplimentare față de cele legal stabilite, (b) fie i s-ar fi solicitat să corespundă unor cerințe ilegale, (c) sau angajatorul ar fi pretins că nu corespunde unor cerințe care nu au nimic în comun cu calificarea profesională solicitată pentru exercitarea profesiei respective. Consiliul reține că la data când petiționara a solicitat să fie angajată (02.11.2018), instituția nu dispunea de locuri vacante.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarei

- 3.1 Petiționara notează că, în perioada anilor 2004-2017, a activat în cadrul Oficiului Stării Civile Soroca (OSC Soroca) al Serviciului Stării Civile al Ministerului Justiției, deținând funcția de specialist superior. Petiționara menționează că, în data de 19.12.2017, a fost concediată. Petiționara a atacat ordinul de concediere în instanța de judecată. Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău din 24.05.2018 a fost restabilită în aceeași funcție de specialist superior în cadrul SSC Soroca ASP (urmare a reorganizării și creării IP "Agenția Servicii Publice"), achitându-i prejudiciul moral în mărime de

3691,78 lei. Curtea de Apel a casat hotărârea primei instanțe, respectiv, în data de 01.11.2018 petiționara a fost concediată. În perioada 20.05.18-01.11.18 petiționara afirmă că ridica un salariu de 3619,78 lei lunar, similar celui pe care îl primea până la concediere. În același timp, alți specialiști superiori, care îndeplineau același tip de muncă, erau remunerați cu un salariu de 5450,00 lei lunar.

- 3.2 Petiționara notează că, prin Hotărârea CSJ din 20 martie 2019, decizia instanței de apel a fost casată, fiind menținută Hotărârea primei instanțe, astfel, petiționara a fost restabilită la locul de muncă în cadrul SSC Soroca, începând cu 22.03.2019. Petiționara afirmă că urmare a intrării în vigoare a Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, specialiștilor SSC Soroca le-au fost stabilite salarii în sumă de 7000 lei, însă dânsa, după ce a fost restabilită, i-a fost stabilit salariu de 5450,00 lei (cel pe care îl primea anterior), deși, după restabilire îndeplinește același tip de muncă ca și ceilalți specialiști superiori din cadrul SSC Soroca. În viziunea petiționarei, această situație constituie discriminare. Petiționara declară că, în data de 17 aprilie 2019, a adresat o cerere conducerii ASP prin care a solicitat să-i fie achitat salariul egal cu cel pe care îl primesc alți specialiști superiori din cadrul SSC al ASP. Cererea petiționarei nu a fost satisfăcută.

Poziția reclamatei

- 3.3 Reclamata informează că, în urma reorganizării, Serviciul de stare civilă a fost lichidat, iar drepturile și obligațiile acestuia au trecut la ASP. În temeiul Hotărârii Guvernului nr. 314/2017, ASP a preluat toate atribuțiile fostului Serviciu de stare civilă, iar majoritatea personalului acestuia a rămas să-și continue munca în cadrul Direcției generale stare civilă a Departamentului înregistrare și evidență a populației a ASP, care reprezintă o subdiviziune structurală a Agenției Servicii Publice. În or. Soroca a fost instituit Serviciul stare civilă Soroca din cadrul Direcției generale stare civilă a Departamentului înregistrare și evidență a populației a ASP, prin intermediul căruia ASP își exercita atribuțiile stabilite de Legea privind actele de stare civilă (exercitate anterior de OSC Soroca).
- 3.4 Reclamata notează că petiționara (angajată în calitate de specialist superior, consilier de clasa III în cadrul OSC Soroca), prin ordinul directorului ASP nr. 617p din 13.12.2017, a fost concediată din data de 19.12.2017, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii. Reclamata subliniază că, prin ordinul nr. 298p din 29.09.2017, petiționara a fost preavizată despre concediere la expirarea termenului de 2 luni în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate. Reclamata informează că salariul mediu calculat pentru perioada de până la concediere (septembrie – noiembrie 2017) a constituit 3619,78 lei.
- 3.5 Reclamata declară că, prin Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 24 mai 2018, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de petiționară, fiind anulat ordinul de încetare a contractului individual de muncă și s-a dispus restabilirea petiționarei în funcția de specialist superior în cadrul Oficiului stare civilă Soroca al ASP. Totodată, din contul ASP s-a încasat în beneficiul petiționarei, începând cu 17.12.2017, salariul pentru absență forțată de la muncă (19.12.2017-24.05.2018) în sumă de 18 702,19 lei. Reclamata a executat hotărârea judecătorească, astfel, prin ordinul nr. 906p din 25.05.2018, petiționara a fost restabilită în funcția de specialist superior al Serviciului stare civilă Soroca al Direcției generale stare civilă a Departamentului înregistrare și evidență a populației, cu salariul tarifar de 5450 lei. Ulterior, ordinul respectiv a fost abrogat, deoarece Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea primei instanței și a respins integral ca

neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de petiționară. Ulterior, prin Decizia CSJ din 20.03.2019, decizia Curții de Apel Chișinău a fost casată, iar cauza a fost trimisă la rejudecare în instanța de apel. Prin ordinul nr. 278p din 21.03.2019, petiționara a fost restabilită în funcția de specialist superior, începând cu 22 martie 2019, cu salariul tarifar de 5450 lei.

- 3.6 Reclamata notează că prevederile Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nu se aplică la salarizarea angajaților ASP, deoarece instituția deține autonomie financiară și salarizarea nu are loc din bugetul de stat.
- 3.7 Reclamata menționează că, prin ordinul ASP nr. 36 din 28.08.2017, începând cu data de 23.08.2018, a fost pus în aplicare Regulamentul cu privire la condițiile de salarizare a angajaților Agenției Servicii Publice. Conform pct. 2.3. din acest Regulament, salariile de funcție a angajaților ASP se stabilesc în conformitate cu criteriile și normele de evaluare a performanțelor individuale, în funcție de gradul de pregătire profesională, competență, gradul de calificare, calitatea muncii prestate, gradul de responsabilitate. Astfel, conform anexei nr. 1 la Regulamentul sus amintit, salariul de funcție a specialiștilor superiori în subdiviziunile teritoriale a fost stabilit în limita a 5000 - 7140 lei. Reclamata informează că la restabilirea petiționarei în funcția deținută anterior, salariul tarifar al acesteia constituia 5450 lei.
- 3.8 Reclamata notează că mărimea salariilor de funcție ale specialiștilor superiori din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale Direcției generale stare civilă a Departamentului înregistrare și evidență a populației a ASP era următorul: în perioada 23.08.2017 – 31.01.2018 salariul tarifar constituia 5000 lei; în perioada 01.02.2018 – 31.12.2018 salariul tarifar constituia 5450 lei; în perioada 01.01.2019 – prezent salariul tarifar (cu excepția angajaților din mun. Chișinău) constituie 7100 lei.
- 3.9 Reclamata susține că faptele descrise în plângerea petiționarei sunt nefondate și urmează a fi respinse.

IV. Dreptul național și internațional relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova prin art. 16 alin. (2)** prevede că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul legii este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția discriminării ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 7 alin. (1)** stabilește că se interzice orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza criteriilor stabilite de lege, care au drept efect limitarea sau subminarea egalității de șanse sau tratament la angajare sau concediere, în activitatea nemijlocită și în formarea profesională; **art. 7 alin. (2) lit. d)** stipulează că se consideră discriminatorie acțiunea angajatorului de remunerare inegală pentru același tip și/sau volum de muncă.

- 4.3 **Codul muncii nr. 154/2003 la art. 5 lit. e)** prevede că unul dintre principiile de bază ale reglementării raporturilor de muncă și a altor raporturi legate nemijlocit de acestea, principiu care reiese din normele dreptului internațional și din cele ale Constituției Republicii Moldova este egalitatea în drepturi și în posibilități a salariaților; **art. 8 alin. (1)** interzice discriminarea în câmpul muncii, astfel, în cadrul raporturilor de muncă acționează principiul egalității în drepturi a tuturor salariaților. Orice discriminare, directă sau indirectă, a salariatului pe criterii de sex, vârstă, rasă, culoare a pielii, etnie, religie, opțiune politică, origine socială, domiciliu, dizabilitate, infectare cu HIV/SIDA, apartenență sau activitate sindicală, precum și pe alte criterii nelegate de calitățile sale profesionale, este interzisă; **art. 10 alin. (2) lit. g)** prevede că angajatorul este obligat să asigure o plată egală pentru muncă de valoare egală.
- 4.4 **Statutul Instituției publice "Agenția Servicii Publice" aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 314/2017 la pct. 12 alin. (9)** prevede că, Consiliul Agenției stabilește condițiile de salarizare a personalului Agenției, inclusiv a directorului, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 743 din 11 iunie 2002 „Cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară”;
- 4.5 **Pactul nr. 1966 din 16 decembrie 1966 cu privire la drepturile economice, sociale și culturale în art. 7 alin. (1) lit. a) subpunctul (i)** stabilește că statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană de a se bucura de condiții de muncă juste și prielnice, care să asigure îndeosebi un salariu echitabil și o remunerație egală pentru o muncă de valoare egală, fără nici o distincție.
- 4.6 **Carta socială europeană (revizuită) la art. 4 alin. (3)** prevede că în vederea asigurării exercitării efective a dreptului la o salarizare echitabilă, părțile se angajează să recunoască dreptul lucrătorilor și al lucrătoarelor la salarizare egală pentru muncă de valoare egală.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține că urmează să se pronunțe asupra existenței faptei de discriminare manifestată prin plata inegală pentru același tip de muncă.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin.(1) și art. 19 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza Dordevic c. Croația par. 82-84, par.177, cauza Chassagnou și alții v. Franța par. 91-92, Timishev v. Rusia par.57) stabilesc o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamat atunci când petiționara/petiționarul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu. Pentru a institui prezumția discriminării directe faptele invocate trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:
- a) existența unui tratament mai puțin favorabil (excludere, deosebire, restricție etc.) în exercitarea unui drept recunoscut de lege
 - b) aplicat petiționarei în comparație cu alți specialiști superiori cu care aceasta se află în situație analogică
 - d) în baza unui criteriu protejat.
- 5.3 Examinând materialele cauzei, Consiliul notează că prezumția discriminării a fost instituită. Consiliul a stabilit că petiționara a fost restabilită în funcția de specialist superior¹ la data de 25.05.2018 și a activat până la data de 01.11.2018². Consiliul a

¹ Serviciul stare civilă Soroca al Direcției generale stare civilă a Departamentului înregistrare și evidență a populației a ASP

reținut alegațiile petiționarei precum că, în perioada 25.05.18 - 01.11.18, salariul petiționarei a fost stabilit diferit față de cel al colegiilor care prestau același tip de muncă³ (salariul petiționarei constituia - 3619,78 lei lunar, pe când al colegilor - 5450 lei lunar). De asemenea, Consiliul a stabilit că, ulterior, petiționara iarăși a fost restabilită în funcție de specialist superior la data de 22.03.2019⁴, funcție în care activează la momentul examinării plângerii (16.07.2019). Consiliul a luat act de afirmațiile petiționarei precum că și în perioada 22.03.19 -16.07.19 salariul acesteia a fost stabilit diferit față de cel al colegiilor care prestau același tip de muncă (salariul petiționarei constituia - 5450 lei lunar, pe când al colegilor - 7000 lei lunar). Consiliul a reținut că statutul petiționarei de "persoană restabilită în câmpul muncii" a constituit acea circumstanță obiectivă care a stat la baza tratamentului diferențiat sus indicat.

- 5.4 Conform art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Consiliul urmează să aprecieze existența justificării obiective și rezonabile a tratamentului diferențiat instituit și legătura de cauzalitate dintre acesta și criteriul stabilit.
- 5.5 În susținerea poziției sale reclamata a notat că petiționara a activat cu un salariu tarifar similar celui stabilit specialiștilor superiori din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale Direcției generale stare civilă a Departamentului înregistrare și evidență a populației (5450 lei).
- 5.6 Consiliul a luat act de copia ordinului directorului ASP nr. 906p din 25 mai 2018 și constată că alegațiile petiționarei referitoare la remunerare inegală pentru același timp de muncă în perioada 25.05.18 - 01.11.18 sunt neîntemeiate și le respinge.
- 5.7 Totodată, Consiliul a reținut că mărimea salariului tarifar al specialiștilor superiori din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale Direcției generale stare civilă a Departamentului înregistrare și evidență a populației a ASP începând cu 01.01.2019 – prezent (cu excepția angajaților din mun. Chișinău) constituie 7100 lei. Astfel, Consiliul observă că, prin ordinul directorului ASP nr.278p din 21.03.2019, petiționarei i-a fost stabilit salariul tarifar de 5450 lei, deși pentru ceilalți colegi care exercită același timp de muncă constituia 7100 lei.
- 5.8 Consiliul, astfel, precum a explicat prin decizia din 06 iunie 2019 emisă pe cauza nr. 42/19, reiterează că principiul plată egală pentru muncă egală sau pentru muncă de valoare egală este reglementat atât la nivel internațional, cât și național. În jurisprudența CJUE⁵ acest principiu este calificat ca fiind o expresie a unui drept fundamental al omului având un scop social și economic menit să contribuie la progresul și la îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă al salariaților.
- 5.9 Consiliul subliniază că, în cazurile care privesc principiul de plată egală, comparația se face între funcțiile sau profesiile supuse examinării. Potrivit jurisprudenței CJUE⁶, pentru a evalua dacă munca prestată într-un caz este comparabilă cu celălalt caz, trebuie să se ia în considerație o serie de factori, precum: natura muncii (activităților) derulate; condițiile de formare profesională necesare; condițiile de muncă. Consiliul menționează că funcțiile de specialiști superiori în toate Serviciile stare civilă ale Direcției generale stare civilă a Departamentului înregistrare și evidență a populației,

² Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea prin care petiționara a fost restabilită în câmpul muncii

³ specialiști superiori în aceeași subdiviziune (Serviciului stare civilă al Direcției generale stare civilă a Departamentului înregistrare și evidență a populației Soroca)

⁴ Curtea Supremă de Justiție a casat decizia Curții de Apel și a trimis cauza la rejudecare la Curtea de Apel

⁵ C-43/75 *Defrenne II* [1976], C-50/96 *Schröder* [2000], C-149/77, *Defrenne III*.

⁶ CEJ, [C-237/85 Rummler](#) [1986], C-309/97 *WGKK and others* [1999], C-427/11 *Kenny* [2013]

dincolo de orice îndoială rezonabilă sunt comparabile, deoarece îndeplinesc aceleași atribuții.

- 5.10 Consiliul notează că situația particulară a petiționarei (restabilită în câmpul muncii) și incertitudinea referitoare la durata raporturilor de muncă (ținând cont de faptul că litigiul este în proces de examinare, nefiind dată o soluție irevocabilă) nu constituie o circumstanță relevantă și justificativă pentru a stabili remunerarea diferențiată. De asemenea, faptul că în statul de personal nu exista o unitate pentru a încadra petiționara, nu scutește pe angajator să-și onoreze obligația de a asigura o remunerare egală pentru muncă egală, în situația în care avea obligația să restabilească și să ofere petiționarei o muncă similară celei deținute anterior. Astfel, Consiliul nu găsește o justificare rezonabilă și obiectivă pentru stabilirea remunerării inegale pentru același tip de muncă, după restabilirea petiționarei prin ordinul directorului ASP nr.278p din 21.03.2019.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1-3, art. 7 alin. (1) alin. (2) lit. d) și art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, coroborat cu pct. 61 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității aprobat prin Legea nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate reprezintă discriminare în câmpul muncii manifestată prin remunerare inegală pentru același tip de muncă.
2. Agenția Servicii Publice va întreprinde măsurile corespunzătoare astfel încât să asigure repunerea în drepturi a petiționarei prin respectarea principiului remunerare egală pentru muncă egală.
3. Reclamata va informa Consiliul, în termen de 10 zile de la recepționarea prezentei decizii, despre măsurile întreprinse sau cele planificate.
4. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
5. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, la Judecătoria Chișinău, sediu Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Svetlana DOLTU – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Victorina LUCA – membră

Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru